

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

2 aug. st. v.

14 aug. st. n.

Ese in fiecare duminică.

Redacțiunea in

Közép-uteza nr. 395.

Nr. 31.

A N U L XXIII.

1887.

Pretul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei

Unei domnișore.

(Care-mi ceruse versuri.)

Eu care ai in suflet comori de poezie,
Copilă desmierdată de visuri și plăceri,
De ce cu stăruință acuma ceri tu mie,
Cântări incununate de-o dulce veselie,
Acuma, când in mine nu sînt decăt dureri ?

Speram, și al meu zimbet sfruntă ori-ce mahnire;
Visam, și tot in giuru-mi cu drag me mângăia;
Cântam, și tinereța hrăniă a mea simțire;
Iubiam, și-o umbră neagră cădu p'a mea iubire;
Plângeam, căci al meu suflet acuma se 'ndoia....

O scurtă fericire ș-apoi un trunchiu de viață
Ce omu-l ingrijeșee, ce anii-l putrețesc,
Acésta vèd in mine; cum dar p'un sloi de gheață.
Tu vrei să cauți încă iluzii și verdéță,
Când ele nici odată acolo nu trăese ?

Al. Candiano-Popescu.

Așá a fost să fie.

— Novellă. —

(Urmare.)

După ce te-a dus, începù Frusina suspinând,
nu trecù mult și étá pe Toma cu o falcă 'n cer
și cu alta in pământ.

— Unde-i coconașul? răeni el intrând in tindă.

— Ce fel de coconaș? respunsei și-mi făcui
cruce.

— Coconașul nostru! mai dișe odată Toma.

— Dómne fereșce, dór' n'ai căpiat Tomo. de
intrecut ce te-ai făcut.

— Tacă-ți gura de asemenea prostii, cu d'al
d'astea nu me ameteșci tu pe mine. Scóte băiatul,
că de unde nu...

— Și tu próstă, nesocotită, nemernica de tine,
te-ai spériat de gura lui.

— Ba nu.

— Așá dară a infundat ușa cămarei.

— Nici asta, dar tocmăi când eram să-l indu-
plec pe Toma cu vorba, étá că coconașul incede să
șipe din cămară. Atunci fireșce nu l'am mai putut

ascunde dinaintea lui. Vai de mine, ce se va mai
alege din noi!

— Boerul a vrut să asmuțe poliția după mine.

— Of vai sêracii de noi.

— Na vr'o doi creitari din cei cari mi au dat
cocóna, eu me duc să me imbêt, ca să mai uit de
necaz.

— Nu te du, stai acasă...

In zadar se rugá Frusina, căci Stoica uu o mai
ascultá. Eșise îndărjit și apucase spre cărciuma, care
erá la colțul uliței, ce scotea de pe »costiță« spre
drumul cel mare.

Plóia și furtuna duduise pe lucrători de pe câmp
de se adunase o sémă de ómeni la cărciumă.

Când intrá și Stoica, aprópe tóte mesele erau
cuprinse, numai in dosul șirodului pe după ușe erá
o mesă la care nu ședea decăt George Bleaca, de care
se feriau Dârdeșcenii, căci numai acum scăpase din
temniță, unde ședuse inchis fiindcă aprinsese șura
stăpánului seu.

Nici Stoica nu s'ar fi pus lângă el decă ar fi
fost in tótă firea sa, dar in amărăciunea inimei sale
iși dișe: tot una, ceilalți nu voiesc să șcie de mine,
să me pui dară lângă singurul om din Dârdești, care-
mi mai póte fi fêrtat!

— Bună séra nene George! — cu aceste cuvinte
Stoica se puse lângă robul scăpat.

— Bună séra Stoico, ce ești așá de necăjit,
nu-ți sînt boii acasă ?

— Ba sînt acasă, dar mâne nu vor mai fi.

— Șeți jos și bé — mai adă o jumătate, nene
Mărtine, se adresa cătră cărcimar.

— Și diși, reincepù George Bleacă după ce cărci-
marul aședase o jumătate de litră de rachiu prost
pe mesă, că vré să-ți ia boii, eu te șcieam om cu
dare de mână.

— Da, am fost până mai acum doi ani, dar in
doue veri am ajuns la sapă de lemn, afurisit să fi
fost ceasul in care Toma Moacă a ajuns omul boer-
ului.

— Toma Moacă, fiul fostului meu stăpên! es-
clamá George.

— Bine diși, ai slujit la tată-seu când i s'a
aprius șura.

— Da, și am fost oséndit pentru acel foc, dar
tot Toma a fost de vină.

— Cum așá ?

— Mi-a dat de am beut, până ce m'am făcut
ca un butuc, apoi ș-a ris de mine, ér tată-seu m'a
gonit, eu inse mi-am resbunat asupra bêtránului și-

mi voi resbună și asupra fiu-seu, deci prietini sântem Stoico.

Voi să dea mâna cu el; dar Stoica nu se putu hotări așa dintr'odată să se facă fêrtat cu un om care se laudă de fără-de-legea sa, cum o făcuse George.

— Ce-i mē, dōr ți-e rușine să dai mâna cu mine! — ȃise acesta și cu o strașnică injurătură goli sticla sa.

— D'apoi să veđi nene George, ȃise Stoica cu sfielă, până acum am cređut că ai fost osēdit pe nedrept.

— Ș-acum după ce ai auđit, că in adevēr eu am pus focul la șura bētrānului Moacă, pe care l'a luat dracu, ți-e frică de mine?

— Ba tocmai frică nu...

— Ci ți-e silă, ha, ha. Dēcă-i așa, de ce nu mergi colea la mēsa din fruntea casei să te pui lângă morarul Petru Vêrtej și lângă Toma Moacă, care etă-l cum a intrat a mers oblu la mēsa frunțașilor... Dar bine ȃici, nu mi-ai spus încă necazul teu... incepușei a blăstēmă pe Toma, ce ți-a făcut?

— Dar ēn, după ce a ajuns ingrijitorul moșiei, n'a mai voit să-mi lase in parte pământurile ce le lucrașem până atunci din moși strămoși, ci-mi ceru arendă pe ele, o arendă afurisită...

— Care te-a adus la sapă de lemn...

— Așa, ēr in clipēla in care sōrtea eră să me ajute, tot el veni de-mi strică norocul. Și Stoica se apucă să povestescă intēmplarea cu copilul boerului.

George ascultă cu jumētate urechie, căci cu cea laltă jumētate trāgea la cele ce se vorbea la mēsa frunțașilor.

— Eram pe drum la tine Petre, ȃise Toma Moacă, după ce salutase pe cei dela mēsă.

— Că și ți-ar fi părut reu dēcă ai fi găsit singură pe lelea morārēsă, adause unul in șagă.

Dar nici Toma nici Petru nu prē luară in nume de bine acēstă șagă, căci amēdoii se inroșiră de se făcură ca para focului.

Nici nu eră lucru de glumă, căci Toma se iubise cu Ana lui Tōder Fugă multă vreme și părinții lor nu se impotriviseră acestei dragoste, de ore-ce aveau de gând să facă o păreche din ei.

Dar nenea Tōder Fugă, care eră vėduv, bolnāvindu-se fără de veste nu-l ertă cugetul să-și lase pe fiă-sa fără scut prin lume după mōrtea sa, deci i legă pe suflet să ia pe Petru Vêrtej care o pețise; Toma tocmai atunci eră soldat și nu se putea încă insură.

Tōder Fugă murise liniștit, căci pe patul seu de mōrte logodise pe fiă-sa cu Petru Vêrtej.

Dar lumea ȃicea, că Ana încă tot iubiă pe Toma, deci eră lucru prē mojie, a zinderi focul față cu cei părliți.

Morarul se potoli mai intēiu și fără a arătă cu o vorbă măcar cât de tare il atinsese șaga cea nesărată, il intrebă pe Toma:

— Ce ai voit la mine?

— Este vorba de arenda morii! respunse Toma incurcat încă de mai nainte.

— Eram s'o duc mâne boerului la oraș, făcū Petru mirat.

— Șciu, și tocmai fiindcă-mi trebuiesc banii aici, ca să plătesc lemnarilor și zidarilor care lucrēză in curte, am avut zor să ți-i cer de astăđi. Așa dară, după ce vom fi beut, me voi duce cu tine.

— Ba nu, respunse Petru pe scurt, căci surprinsese un zimbet reutācijas pe buzele omului cu șaga de adineori, mai bine ți-i aduc eu in asta sēră aici la cărcimă. Māne nu-mi pot lāsă mōra ca să-ți aduc banii, căci dēcă aș putē, aș amēnă plata până mâne; dar e mai bine așa, scap mai curēnd de o grije.

— Las că viu mâne la mōră, ce să mai umbli nōptea cu banii.

Dar morarul nu voiă odată cu capul să-și schimbe hotārirea, ci golindu-și iute sticla se sculă și plecă.

Moise Ciungu, omul cel cu șaga se uită zimbind in urma lui.

La mēsa din dosul șirodului, George Bleaca care după cum șcim ascultase la tânguirile lui Stoica Chiul, fără a scăpă nimic din vorbele preschimbate intre Toma Moacă și Petru Vêrtej, George Bleacă ȃicem, se aplecă de odată la urechia lui Stoica și curmāndu-i firul plāngerilor sale i șopti:

— ȃiceai că-ți trebuiesc o sută de florini? Hai cu mine ca să-i căștigi.

Și fără a așteptă ca Stoica să-și revie din tār-băcēla in care-l aruncase provocarea sa, George-l luă de mână și eși din cărcimă urmārind de aprōpe pe morar.

— Ėn ascultă Tomo, incepū Moise Ciungă, ca să intrerupă adānca tăcere ce se făcuse la mēsa frunțașilor după plecarea morarului, fereșce-te de Petru Vêrtej, căci e reu din fire și ai vėđut cât de mult iși teme nevēsta.

— Pōte să și-o teme cât va voi, din pricina ei șciu de bine că nu voi avē nici o vorbă cu dēnsul, replică Toma.

Așa-i ȃicea gura, dar in adāncul inimei sale i eră ciudă că scăpase prilejul de a revedē pe Ana și, ca să nu se dea de gol, intōrse vorba, cerū încă o jumētate de rachiū inchinānd cam prē des cu cei dela mēsă.

Cu tōte astea nu se putea oprī de a nu aruncă din când in când căte o privire asupra ceasornicului grosolan de lemn care atērnat de părete cāntă cēsurile cu glas de cuc, ticăia mereu și arătă bine, reu cum putea, sborul timpului.

Sbor! Da, pentru cea mai mare parte a omenilor, care avea regaz să șēđă impregiurul acestui ceasornic, timpul sbură, numai lui Toma i se părea că nu voeșce să se mișce din loc, atāt se simția de neliniștit și plin de o așteptare pe care el inușu nu ș-ar fi putut esplică, chiar de ș'ar fi incercat a o face.

In fine, după ce luase eră nu șcim a căta dușcă din sticlă, ȃise:

— Me tem că Petru Vêrtej să nu fi voit a-și ride de mine. Până acum s'ar fi putut intōrce cu banii.

Ceilalți, căroră le sburase timpul și care peste tot nu aveau obiceiul de a-l mēsură după ceasornicul din cărcimă, ceilalți ȃicem deteră numai din cap, arătānd că nu-s de una și aceeaș părere cu Toma.

— Mei Moise, ȃise vechilul cătră Ciungă, n'ai veni cu mine intru intēmpinarea morarului?

— Eu, strigă acesta, ferescă-me Dumneđeu și maica Domnului, eu me duc acasă să-mi mai vėd de ale mele.

— Hai mai golim o jumētate, și cu aste cuvinte Toma ridică sticla cea plină ce i se adusese și o dete lui Moise, care trase una din ea, apoi o puse in mâna vecinului seu ēr acesta inchină și beū la rēndul seu și așa mai departe.

După ce beuse și Toma, se făcū o mică tăcere.

Omenii rumegau in ticnă plăcerea in care-i adusese gustarea rachiului.

— Hai acasă Moise, se auđi acum un glas și pe crepătura ușii se viri un cap de femeie.

Eră nevēsta lui Moise Ciungă, o femeie car' avea o limbă ca și un briciu de ascuțit.

— Ėcă viu, respunse Moise și plecă.

Ceialți riseră de el, dar urma alege, dice vorba Românilui, căci și ei toți o pătiră tot ca și Moise. Nu mai după Toma nu veni nimen, căci eră neinsurat.

— De gebă-l mai aștepți, disese acela dintre fărtații sei de măsă care plecase mai pe urmă de lângă el, hai și tu acasă.

— Ba mai stau puțin, respuse Toma, dar decă o mai veni.

Mai adineori își perduse răbdarea, acum inse după ce trecuse o sémă de vreme, tot mai avea nădejde că va veni morarul.

Cum să ne esplicăm acéstă contradicere?

Förte lesne. Dar de apröpe luat, nici nu esistă contradicere, căci Toma Moacă de mult nu mai speră in venirea lui Petru Vërtej, ci dimpotrivă i eră frică, că totuș il va mai aduce dracul.

Speră că nu va veni și că astfel va avé tot cuvëntul a merge la möră, ca să vedă pentru ce Petru nu-și implinise făgăduința.

Dar nu-i venia bine ca să șcie cineva gândul seu și rivna sa de a da cu ochii de Ana șoția morarului.

Mai așteptă puțin, apoi își plăti beutura și se furișă frumușel spre möră alegând căile cele mai fërite. Se lăcuse cum se cade nópte. Dărdescenii toți se retrăseseră prin culcușurile lor.

Toma nu se întâlni cu nimen.

Când ajunse la möră, care eră afară din sat, singuratică fără nici un vecin, câinii lui Petru Vërtej incepură să latre cu inverșunare.

Toma cu inimă tremurândă bătù in pórtă.

(Va urmă.)

Theochar Alexi.

S'a stins

S'a stins in suflet ori-ce dor
Și te-am uitat de veci;
Er dïlele ce se strecor
Sânt palide și reci.

O rază caldă de amor
Èr le-ar insufleși;
Dar stins e 'n peptu-mi ori ce dor
Și nu mai pot iubi.

Veronica Micle.

Istoria românilor dela Murășul de jos

(Dedicată dlui Vinc. Babeș.)

Alta este a scrie istorie, și alta este a servi date pentru istorie. Cel ce face o istorie, scrutéză, critică datele și din acestea face un întreg.

Nu voi să dau cecitorilor o istorie, ci numai niște date și amintiri; pentrucă recunosc, că cât e de greu terimul unui istoric adevërat, mai cu sémă la noi români, urgisiți și de a trecutului și de a presentelui dușmani ai existinței noastre. Ori unde deschiți fôia trecutului, aflî câte un grecoteiu sclintit la limbă, care tôte numirile topografice, nomenclaturile poporului românesc le schimoseșce după jargonele heleno-romee, din cari reu poți descifrá și derivá o istorie adevërată; èr decă dai de o istorie ungruscă,

in acésta nu aflî alta decăt niște injurături grosolane (Hunlalfi) séu niște intențiuni seducătore de a micșorá și a pune in deridere istoria românilor, ca să ne decline drepturile ce am puté pretinde, ca națiune și batjocorindu-ne, să ne pótlă maghiarisá.

Românul dela descălecarea lui pe locurile acestea se vede a fi intimpinat o dușmănie pe tôte tere-murile culturale. El a devenit o urgie și decădința lui a devenit proverbială și in istorie; èr de alta parte, ce puține date ne-a lăsat și păstrat antecesorii noștrii pentru a puté face o istorie pozitivă despre acțiunile nòstre in vécurile trecute! Da, dl Xenopol cu drept cuvënt afirmă in espunerea lui critică: istoria Românilor de a fi tratată până acum mai ales de străini și faptele arătate până aici, cu deosebire acésta din urmă, arată metoda urmată de ei in espunerea trecutului lor. Interesul care i légă de poporele din care fac parte, falsifică judecata lor și adese merge chiar mai departe, impingându-și a lăsá la o parte séu a falsificá chiar faptele asupra cărora ei trebuie să judece.

In atari impregiurări ce greu trebuie să fie tere-mul unui adevërat istoric. Apoi mai intimpinăm, că Erarchia Română a trăit putem dice vécuri numai pentru o continuitate religioasă inriurită prin monachii orientului de o natură pururé aiuritoare, și de cari științele reale și istoria némului românesc a fost devenit un ce »ne nolle me tangere.« — Căt s'a perdut pentru istorie prin ale monăstiri, prin mitocuri și prin parochiile nòstre administrate cu un sistem ce denotă: nefericirea și 'n tactica predecesorilor noștri, când au lăsat a se 'ncuibá datinile și moravurile orientale in descendinții legiunilor transferate dela Apus. Eră altcum atunci, decă biserica și clerul lucrău pentru arhivele lor, — numai niște notiții hieroglice séu barem și niște cioplituri reu descifrabile, despre evenemintele timpului, istoria locului, întem-plărilor țilnice ce se petreceau séu s'a petrecut. Atunci aveam o istorie.

De present abia se póte aflá prin ale archive, decăt un mucegai de cărți slavolite legate și deslegate, devastate și acestea de a trecutului molipșelă.

Ce ar puté să cunoșcem, decă clerul nostru, séu decă nu clerul, atunci fruntașii poporului ne-ar fi lăsat niște urme: cum au resistat in contra ispi-telor și inriurințelor slavolite și romee? Și cum a devenit limba latină, ca limbă culturală a poporului român, izolată, ba putem dice urgisită? Și când și prin ce act public séu vrednic de istorie a condamnat poporul român, istoria predecesorilor, și s'a ali-pit de grecismul din Fanar? Da, din acestea archive pastorale ar trebui să derivăm mult puțin, despre originea nòstră, despre colonisarea satelor, orașelor, despre întemplările unor familii cari au avut inriur-ința la desvoltarea afacerilor naționale și locale. Dure-re, posedem pré puține, și pentru aceea este la noi cu greutate a scrie o istorie pozitivă.

Nu cred, că și eu din parte-mi, prin acésta modestă nisuintă să dau ajutorul la respândirea intunecului ce copleșeșce cu atăta dușmănie istoria română; dar cred a face acel serviciu: că redestept curiositatea, — de nu și rivna, — savanților archeologi și istorici, față de locurile istorice cari ađi mai tôte sânt in totală ruină și acésta exploatată mai până la desevërșire.

Da, acestea locuri de prin giurul Murășului de jos sânt documinte și locuri cari nu pot fi lăstate uitării; pentru că de o parte istoria inșiși ni le pune in contact cu întemplările istoriei nòstre; èr de alta parte ruinile de o caramică și arhitectură romană, povestirile țilnice din bētrani, ne dau dovadă, că aci

la Murăș este material pentru istoria poporului românesc.

A trebuit aci să existe un castru fortificat, apoi un oraș de o mare circulație militară și comercială. Pe timpul Dacilor aci se vede a fi fost reședința unui trib așa numit Moresiana cari au dat numirea orașului »Moresiana« Csanadului de aji. Și mai probabil se vede a fi, că chiar și numirea comitatului Torontal, este de o obârșie agatirsă, cari au descălecat aci și în părțile transilvane dela riurile asiatiche Chersinius și Turuntus. — (Veți G. Tocilescu.)

Inse din urmele ruinelor și din inscripțiunile aflate, se dovedește, că străbunii noștri după cucerirea și colonisarea Daciei, aci la Muresiana formară un guvernament permanent, care domină ripele Murășului și a Tisei până la marginile Sirmiului înspre Dunăre.

Etă o inscripție de mare valoare ce esplică afirmarea :

1.

M. Papirio M. F. Cor.
Praef. Coh. I Pan.
In Dacia Praef.
Ripae Tibisci Danu —
Bii. Curatori Pon —
Tis. Augt In Moesia
Viro. Pop. Plebs.
Ulpia Trajan
Sar. Part. H. M. P.

Marco Papirio Marci Filio Cornelio Praefecto Cohortis primae Panoniae in Dacia Praefecto Ripae Tibisci Danubii Curatori pontis Augusti in Moesia Duumviro Populus Plebsque Ulpiae Trajane Sarmis Patrono hoc Monumentum posuit.

2.

CORNELIAE
SALOMINAE
AUG. CONIUGI
GALLIENI C. N.
ORDO MVNI
TIB. DEV. NVM.
MAIESTATIQ EIUS.

Cornelae Solomiae Augustae Coniugi Galieni Caesaris nostro ordo Municipalis Tibiscanus Devoto Numini Maiestatisque ejus.«

3.

Monumentul aflat la Foeni.
AVREL. FAVSTVS N † B.
VET. VIX. AN. XLVI.
SEPTIMIA MARCIA
CONIVX. F. I. C.
D. M.
IVI. MAR. +A+ SVTIV.

Aceste și atari monumente și sarcofage aflate în Cenadul de aji, dovedesc dominațiunea locurilor acestora de către străbunii noștri. — Și drept afirmă dl Maniu, când dice: »După toate incredințările istorice s'ar pute susține, că regiunea Dunărei a ramas neprofanată de ordele barbare în posesiunea romană, și în deplină neaternare a fost între Dunăre, Olt și Murăș, țermurindu-se între o parte până la Tisa, în alta parte la estremitatea Carpaților.« (Anal. Acad. pag. 72.)

II.

În trecut, până ce societatea de delimitare și regulare a Murășului, nu făcuse limite acestui fluviu ardenesc, aci la intrarea lui în Tisa, debordă cu o libertate ce esundă mai tot comitatul Torontalului, și prin acestea dese și naturale esundări, se formaseră ripe

și ostrove și niște bălți cu trestisuri imposibile de străbătut. Pe când acest riu eră în curentul lui natural intocmai ca Dunărea, la intrarea ei în marea neagră avea mai multe crăci de intradă, și printre acestea afluențe se pot observa și până aji acelea ostrove întărite cu niște țermuri innalți, între cari întărituri făcute de natură, se adăpostiau poporele contra năvălirilor dușmane. Din acesta cauză, aci cu timpul s'au format castre, tumule, monăstiri și apoi mai târziu sate și orașe poporate. Romanii și dacii au edificat castre, Hunii tumule, Turcii și Tatarii giarii, Creștinii monastiri. Această lucrare istorică a diferitelor nēmuri se pōte vedē și studiā în giurul Cenadului, ēr de alta parte Anonimul lui Bela, în analele sale āncă face amintire. Care istorisire comparāndu-o cu realitatea ruinelor, trebuie sā fie adevēratā.

Di Xenopol cu drept cuvēnt pōte sā afirme contra lui Rōsler, cu privire la falsitatea intēmplărilor înșirate de Anonimul, cā:

»Se pōte observā, cā decāte-ori povestirea sa urmēzā marele trāsuri ale tradiției naționale, ea conține adevērul; amēnunțimile pe care el le adaugā pot fi false sēu iscodite; ele inse nu pot resturnā substanța tradiției inseași, cu atāt mai mult, cā ea pōte fi adevēritā și prin alte mărturisiri »contimpurane« ... (Veți Crit: Xenopol contra Rōsler.)

Așā darā ne putem rēqimā pe cele țise de Anonimul: cā la venirea ungurilor, aci în prejma Murășului au existat o mulțime de monăstiri și: »Venit obviam eis Claudius dux illius patriae cum magno exercitu aequitum ac peditum ajutorio Cumanorum, Bulgarorum et Blachorum.«

Comparānd aceste cu urmele de o lucrare și acțiune istorică, ruinele, tumulele pline agrāmădite cu oșe, inscripțiuni, vase, arme și monete romane, tōte acestea documentēzā, cā aci a dominat permanent și poporul român și la venirea ungurilor el ș-a apērat bārbāteșce patria părinților.

Atāta istorie din vēcurile trecute a o da nepăsării nu se pōte și cu atāt mai mult, cā ruinele și anticitātile se nimicesc, se dau peririi de ōmeni cari nu mult interes fac din ruine romane, — pentru aceea cred a face un mic serviciu istoriei, cānd descriu locurile dela Murășul de jos.

(Va urmā)

V. Grăzescu.

Pe cer o stea....

Pe cer o stea, deși apune,
Clipind duos în țori de țit:
De cumva blānda sērā vine,
Cu mult mai māndr'a resării.

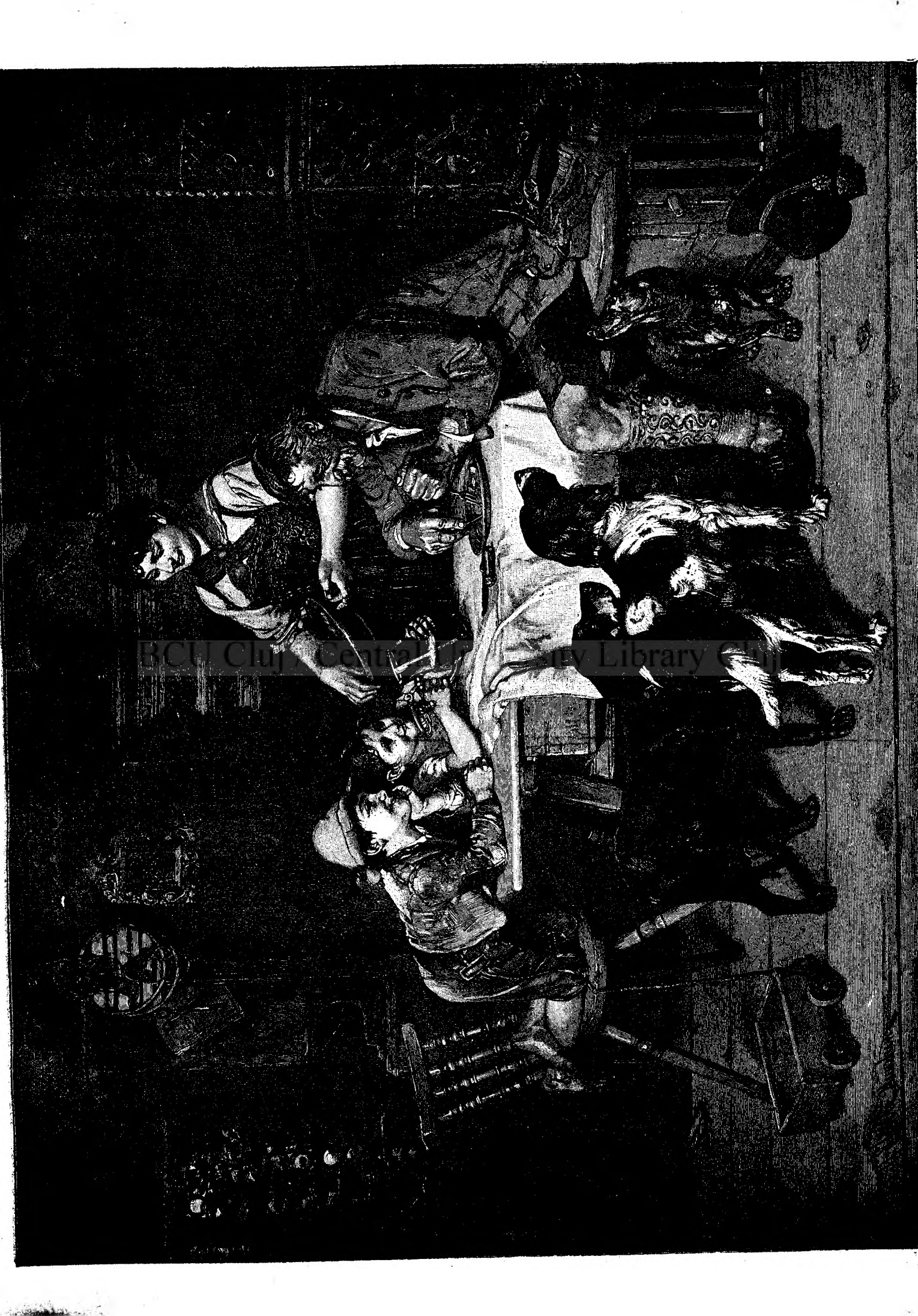
Dar vecinic vai! nu mai resare
Cu zimbet dulce și ceresc
Speranța ce-a apus în flōre
În peptul fraged omenesc.

Ion P. Coman.

Consiliul celor trei din Veneția.

(Schiță istorică-culturală.)

Poesia și tradițiunea au revērsat asupra cātorva epoce din evul mețiu un farmec atrăgător, care ni ascunde ca un vël icōna adevēratā a timpurilor

acelora. Dară trageți vëlul de-oparte, — și ceea ce vedeți nu se pôte numi altmintrene, decât respingător.

Un astfel de vël intunecat zace lătit și asupra Venetiei. Din junéța timpurie se nutrește fantasia noastră cu icône strălucite despre acesta cetate miraculoasă de pe lagune, și dorința și pofta noastră se îndreptă inaintea tuturor celorlalte cetăți cătră acesta.

Și într'adevăr! De se preumblă cineva printre palatele grandioase de marmoră ale acestei cetăți minunate, de se delectează el la privirea bisericelor ei scilpitoare și de privește el de sus de pe turnul sf. Marco jos asupra caselor și turnurilor imprășciate, și-și aduce aminte de trecutul lor glorios, se vede răpit de admirarea cea mai profundă pentru acest stat, care ș-a estins domnia sa asupra tuturor țărmurilor Adriei, și pentru acest popor de regi. a cărui fapte, săpate în piétră pe mormintele dogilor, vor trăi încă lung pentru posteritate. Pricepem deci, că nu un tînăr a cultivat dorința romantică a fi trăit pe timpul unui Tițian în Venetia. Și ni esplicăm, de ce nu o copilă a invidiat sôrtea frumoasei Catarina Cornaro séu a Biancei Capello.

Și totuș trageți vëlul de pe Venetia acesta! Intéplările, cari au avut loc odinióră între murii sei, aruncă umbrele lor sinistre și până în ădilele noastre. Încă și ađi zace asupra acestei cetăți regești un blăstēm trist și greoiu.

Și noi pricepem în spiritul nostru acest sunet jalnic, decă ne allăm pe podul suspinurilor, peste care treceau odată condamnații pentru ultima óră în vieță și decă ne scoborim din palatul dogilor jos în așa numitele »Pozzi«, temniți suterane renumite prin recela lor umedă, séu decă ne suim în sus în cămerele de plumb, ferbinți ca para focului, a căror construcție a inventat-o numai cruditatea cea mai rafinată.

Aceste locuri de muncă și desperare compun o foliă grozavă pentru salónele invecinate, bușite de aur, în cari a glorificat un Tintoretto faptele eroice ale vitejilor dinastiei venețiane, și a cântat Paolo Veronese plăcerea senină și imbuibătoare a vieții. Aceste istorisesc de glorie și invingeri, celelalte înse șoptesc de infamie, trădare șiucidere — ba și de ucidere prin mâna justiției statului.

După tribunalele inexistenței ispanice, nu cunoșce istoria lumii nici o unică instituțiune așa de infricoșată, ca »consiliul celor trei în Venetia.« Consiliul acesta a fost ultima pētră a regimului venețian aristocratic, care nisuiă tot mai în sus și se centralisă din ce în ce tot mai strins. El își are originea din mijlocul consiliului celor deșce, a acestui tribunal temut, de poliția, care éráș pentru sine s'a compus din așa numitul »marele consiliu din secul al XII. și anume în urma unei revolte a poporului contra dogelui Vitale Michail II, care revoltă a resturnat constituția existândă și a degradat demnitatea dogelui la o simplă titlatură.

A descoperi ori ce conjurație și ori ce rescólă contra regimului existând, și a le năduși în simbure — acesta érá datoria principală a consiliului celor trei. Spre ajungerea scopului acestuia i s'a acordat o putere fôrte estinsă ș-o forță fără margini și fără responsabilitate. Cu întrebunțarea de ori ce mijlocé putea să citeze pe cei bânuiți inaintea tribunalului seu, și-i érá ertat a sôrce din ei mărturisirea prin torturele cele mai crâncene. Căci numai părelnic ș-a fost rezervat marele consiliu, care există pe lângă dēnsul, și compunea comitetul seu restrictiv, examinare sentințelor edate de acesta.

Dară șciri sigure despre existința consiliului celor trei avem abiă de pe la începutul seculului al pa-

truspeșelea, de când a început a se întări domnia nobililor în republica Venetiei din ce în ce mai tare. De atunci ni relatéză istoria mai în detail despre acest tribunal secret, care a umplut cu spaimă și teróre prin secle întregi poporațiunea acestei republici mari comerciale. Și el a veghiat strict asupra sigurității statului, căci după cum am amintit érá inzestrat cu mijlocé de putere estinsă, și compunea tribunalul cel mai înalt din stat, asupra căruia tronă dogele ales numai părelnic.

Se șcicia bine, că există acest tribunal infricoșat constituționalmente, dară nu se șcicia, cine a éșit la alegerea secretă din mijlocul celor deșce ca membrii lui. Sentințele lui se promulgau, dară ele purtau numai subșcrierea secretariului. Cadavrele celor decăpitați și spēnzurați în public se vedeau inaintea palatului dogelui, dară despre procesul lor nu se auđia nimic. Cu o putere supranaturală atērnă el asupra tuturor în republica venețiană. Ba nici cei trei in-cvisitori de stat nu erau pentru sine inșiși siguri de gróza lor comună. Căci mai există un locoșinător denumit, căruia i se atașau la cas de lipsă ceilalți doi in-cvisitori, ca să judece asupra celui al treilea.

Acești trei in-cvisitori ai statului se alegeau în fiecare an prin sôrte, și anume doi dintr'ensii din consiliul celor deșce, érá al treilea din consiliul dogelui. Cei doi aleși din consiliul celor deșce funcționau numai un an, și purtau o îmbrăcăminte nēgră, în forma unui taler, de acea se și numia »cel roșu. Acesta aparține ca consiliul special al dogelui, numai prin opt luni tribunalul celor trei.

Alegerea pe care n'o putea refușă nici unul, rămânea un secret strict, și érá cunoscută numai câtorva servitori intimi ai statului. Față cu cei acușati păstrau acești trei incognitul lor prin mașce negre de mētasă. Ei se adunau într'o odaiă mică, situată rēndul al doilea al palatului dogelui. Astăđi nu se mai pôte vedé împărțela acesta, căci dintele timpului le-a schimbat tóte.

Trebue să fi oferit un aspect fioros odaia acesta, căci păreții ei erau îmbrăcați cu piele intunecată, și dulapurile și mesele erau de lemn de nuc și de frasin. O lampă de bronz, atērnând de plafond, aruncă lumina sa plină asupra locului, ce-l ocupă acusatul, pe când celalalt spaciul al odăii rămânea ascuns într'un întunec misterios. Pe plafond erau depinse modele prețioșe de Tintoretto, cari represintau cele trei virtuți teologice — o ironie mușcătoare asupra acestor oligarhi pofitori de domnie, desfrēnați și lacomi, cari judecau acolo în întunec.

Nici o regulă nu-i restringea în lucrul lor, decât numai consumarea sentințelor edate. Mijlocéle spre descoperirea unei crime, căștigarea de martori, întrebunțarea torturelor pentru de a scóte mărturisiri, alegerea pedepselor, executarea lor secretă séu publică, tóte aceste li erau conređute printr'un absolutism nerresponsabil. Șpioni din tóte păturele poporațiunii, până și din consiliul celor patruđeci și al dogelui, stăteau necontenti în servițiul lor. Agenți secreți erau activi pentru ei în tot locul, atât în Venetia însași, cât și în provincie. Ba și călăi necunoscuți și ucigași nămiți, așa numiți »bravi«, despre cari vom vorbi mai la vale, erau în tot momentul gata a implini poruncile lor.

Se vede, că numai așa ș-a putut sustiné Venetia existința sigură a regimului seu aristocratic prin atăta timp, și l'a făcut pe acesta mai periculos ambiției și ușorătății nobililor din țeră, decât asupritor pentru așa numitul »buon populino«, poporul cel blând.

Incepēnd în secul al XV a se corumpe moravurile italiene, a intră corumperea acesta și în Ve-

neția și a se lărgi prin intrigile escitate de principii străini și invidioși și asupra acestei republice urite în ochii lor, crescă și activitatea acestui tribunal ineditoric din ce în ce mai tare. Cu activitatea acesta crescă și neîncrederea și șpionajul în serviciul acestor trei, cărora li era aminte a se face cunoscători cu toate misterile familiare și cu fiecare cuvânt rostit în Veneția. Și fiindcă denunțării se remunera de regulă foarte bine, se aflau șpioni în toate clasele societății, ba și între preoțime, care nu mai păstră sigilul mărturisirii.

Nime nu se mai putea crede în aprópele seu, căci nu arareori se usau mișelia și pofta personală de resbunare de atari denunțări false pentru scopurile lor mârșave. Cine a fost acusatorul, nu se putea ști nici odată. Era de ajuns a arunca numai o țidulă, pe care era scrisă pára, în gurile leilor de marmoră, cari se aflau în palatul dogelui — numite de popor foarte semnificativ »bocche parlante» (guri vorbitoare) — pentru de a-și ajunge cu siguranță scopul dorit.

Și de intră numai victima denunțantului odată în temnițele statului, nu trebuia denunțantului să se mai intereseze de ea. Căci fiind procesul ei separat de publicitate, se achită numai rar cândva de către tribunal, acărui greffier era unicul apărător al acusatului. Și temnițele Veneției erau masive și tăcute.

Și totuși li se părea acestor trei în multe cazuri consult a delătură cu totul pe acei, cari nu li veniau la socotelă. De voiau să statueze un exemplu, spânzurau noptea pe criminalist între ambele obelișe de pe piață cu fața învălă și pe piept cu o tablă, pe care era scrisă crima, dar nu și numele lui. Inse de se recerea tănuire, porunciau să se sugrume condamnatul în temniță și cadavrul lui să se arunce în canalul Orfano, care rămânând renumit până în ziua de astăzi prin aceste întâmplări, se privia de popor numai cu spaimă și cutremur.

Cu introducerea consiliului celor trei s'a desvoltat statul venețian până în consecvența sa ultimă. Și în desvoltarea acesta ultimă îl vedem ca o domnire aristocratică egoistă și fără simț, care tremurând necontentit pentru esistența sa, se încercă a o susține printr'o strictetă neinduplicabilă și printr'o veghiare potențiată.

Dară acest sistem de colegii, calculat dela început bine și foarte estins, care supus unei controale reciproce, nu oferia nici un membru independinte, n'a mai servit în urmă binelui public, ci numai susținerii jaluse a intereselor proprii unor despoți singuratici.

Un organism, care nu se întărește prin puteri nouă și prospete, și asupra cărui mai zace și blăstemul unei tănuiri secrete, trebuie curând să ajungă la un stadiu trist, la stagnare și putrejună. Și acesta a și fost sorțea Veneției, căci luptei sale de mórte, care a durat prin atăția secolii, i-a făcut în fine capătul sentința categorică a cucuritorului corsican.

O iconă a avea despre viața socială venețiană, inbolnăvită din cauza daunelor sale interne, într'un timp, când suferia și puterea esternă a acestei republici prin atacurile dese ale Osmanilor și averea sa prin comercianții englezi și olandezi, o iconă, care e aplă a nimici și toate ilusiile poetice în privința acestei stări de lucruri, ni ofere romanul lui Cooper, intitulat »Bravul.»

Autorul american descrie Veneția de atunci și viața sa socială cu colori sinistre — póte și pré sinistre. Căci el se pare a uita, că tot acele instituțiuni și legi, pe cari ni le dovedește el prin exemple triste ca atât de nemorale și neomenóse, au făcut

că Veneția a putut fi mare și puternică înainte de decădița sa în secolul al XVIII.

Și totuș se pot documenta mai toate ce le aduce el înainte, prin casuri întâmplăte. Mai există încă un registru lung de principii, întrebunțate de către tribunalul secret din Veneția ca directivă pentru lucrările sale și un șir de maxime judiciále, allate de Francesi în archivale acestei republice. Aceste ni arată chiar și lámurit, modul de procedere tiranic și tendențios al statului venețian și mai cu sémă activitatea nepártinitóre a consiliului celor trei.

Sub »un bravo» se înțelegea în Veneția un bărbat, care se ocupă cu asasinatul, și pentru plată străpungea ori și pe cine pentru ori și cine. Nobilii venețieni întrebunțară adese mijlocul acesta, pentru de a scápă de adversari neplăcuți, ba și guvernul venețian să se fi servit de mijlocul acesta. Eroul lui Cooper inse e numai párelnic, nu braco, în realitate e el un bărbat serac, cu simțeminte nobile, care numai prin intrige mârșave fu astrins a servi ineditoricului ca șpion și agent, pe când pe de altă parte o uria el pe acesta de mórte. Adus cu intenția în renumele de ucigaș, fu și condamnat în urmă ca ucigaș, îndată ce s'a vedut politica neomenósa a torturatorilor sei necesitată a lăpədə unelța lor de până acuma. Istoria acesta interesantă, acăreia fine tragic are un efect sguduitor, trebuie să fie deplin cunoscută cetitorilor, încât nu mai am lipsă de mai multe ineditorări.

Tendința lui Cooper e îndreptată mai cu sémă asupra publicului cetitor din America nordică, pe care-l face anume atent a nu cercă în numele republică ceva asemene cu instituțiunile stricte, dară pentru acea populare, ale țerii sale proprii. El voește a arată »cum se aprinde mulțimea în léturile unei politici misteriose», și »ce va să đică neresponđabilitatea unei forme aristocratice de guvernare.» Părerea sa culminează în propusețiunea: »Minciuna e mama tuturor crimelor, și nici odată n'are ea o odraslă mai numerosă, decât când i-și trage originea însași dela stat.»

(Incheierea va urmá.)

Averchiu Macaveiu.

Poesii populare din Moldova.

Lă stejarul cel stufos
Șede-o rîndunică jos
Și tot strigă: Vênător!
Impușcă-me, voi să mor.

Cântă-mi rîndunică 'n cóce,
Puica bădiții că zace,
Cântă-mi rîndunică 'n pórtă,
Puica bădiții că-i mórtă,
Cântă-mi rîndunică 'n plop,
Uite cioçlii cum mi-o scot,
Albă-i, albă sinilie,
Cum i cóla de hártie.

Frunđă verde dop de plută,
Frumos cãntă cucu 'n luncă,
Cãntă cucul se roteșce,
Ghiță calu-și potcoveșce,
Puica 'n pórtă îl priveșce
Și-l priveșce tótă séra,
Ca să-l aibă tótă véra.

Ed. Dioghenide.

Cronică geneveză.

— Tirul federal. —

Serbările patriotice și serbările federale nu sînt rare în Șviteră. Dela origina confederațiunii celor 22 de cantone, confederații au înțeles că alătura de uniunea politică a statelor aceea a uniunii amicale a cetățenilor nu este mai puțin necesară și învățată. studenții, artiștii, comercianții, agricultorii, toți acela a căror comunitate de profesiuni, de aspirațiuni, de interese se apropie, au format peste fruntariile cantonale asociațiuni a căror numer crește din an în an. La serbătorile acestor societăți idea de patrie este totdeauna prezentă, dar nici una nu posedă la acelaș grad ca tirul federal, acel caracter de a fi serbarea întregului popor elvețian.

Preparativile ce se făceau deja de 8 luni de zile în Geneva, anunțau că serbarea va avea un caracter măreț. Și în adevăr așa și fu. Tirul federal se deschise la 24 iulie și se va continua până la 6 august. Geneva este în acest moment într'o splendidă toaletă, marșurile fiecărui canton sînt grupate de un fason pitoresc și armonios. arcurile de triumf sînt împodobite cu ghirlande și flori. Cea mai mică frunză este arangiată cu gust și fiecă balcon, fiecă ferestă are decorațiunea și drapelul seu. Permite-mi cetitorule a-ți spune, că am vădut cu o vie plăcere la câteva balcone falfăind cu mândrie drapelul românesc; nici odată culorile noastre naționale nu mi-au părut mai armonioase și mai imposante decît aci pe țermul străin.

Cine dicea că decorațiunile sînt în rezon direct cu numele fabricanților de cordele? Decă este așa, Geneva trebuie să fie astăzi discordelată.

Mulțime de călători vin din toate punctele Europei. Poporul a suspendat munca și lucrul și nu se gîndește decît de a face o bună primire confrăților lor din celelalte cantone și străinilor ce abundă în acest moment Geneva.

Rousseau și Colvin vor dice ce vor voi. serbătorea este bine cum este, ea e demnă prin strălucirea sa de un oraș ce are un trecut istoric.

Genevezii au doue lucruri, grație serbătorile lor reușesc totdeauna: bani și un aer propriu național imens. Fiecare cetățean a dat obolul seu, astfel, că premiurile oferite se urcă la suma respectabilă de 270.000 fr. Câte piese de aur! câte serviciuri de mész în argint! câte cupe în aur și argint! câte tablouri! câte lucruri de artă!... Ceea ce a fost admirat în unanimitate, a fost donațiunea Elvețienilor ce locuiesc în Meșic, care se compune din o coronă de lauri cu frunzile de argint și între fiecare frunză câte o piesă de aur de o sută de franci. Toate aceste premii se întind cu un aer îndrăzneț în pavilionul ce le este destinat.

La o distanță de câțiva metri, nu departe de pavilionul de premii, se află vasta Cantina, care este focarul, centrul, dl Zola ar dice pantecele acestei serbări populare. Este o hală de un puternic caracter, elegantă în vastele ei proporțiuni, unde toți trăgătorii la țintă se întănesc cu familieie lor pentru a prândi. Pentru a ve da o idee și mai exactă de mărimea acestei cantini, ve voi dice că la fiecă prânț iau loc 8000 persoane, lucru fabulos; diferite muzici, civile și militare și coruri vocale se succedă în timpul pe cît prânțul durează.

Joi la 28 iulie eră »diua oficială« marea di. Timpul eră splendid, eră o lume îngrozitoare în toate stradele. La 11 ore autoritățile federale și corpul diplomatic au sosit la locul de serbare în vr'o 20 de calese. Trei membri ai consiliului federal și dl Arago, ambasadorul republicei Franceze, ocupau rangul întei. Au fost primiți în pavilionul de recepțiune de toate comitetele reunite, în timp ce muzica jucă imnul național. Indată după primire, banchetul începă la Cantina, unde eră aproape imposibil de a găsi un loc.

Dl Numa Droz, președintele Confederațiunii, a închinat un toast patriei. Inceputul discursului seu făcea alusiuni la vuetele de resbel din primăvera trecută, pe urmă a schițat politica ce trebuie să urmeze Șviteră; acesta a fost făcută cu multă logică și prevedere ceea ce a făcut că i-a atras aclamări și aplause prelungite. Dl Arago a heut la Elveția și a felicitat comitetul de organizațiune. Banchetul a fost urmărit de o primblare în vapor pe lac și de o cordială primire la dl consilier de stat Dunant, care a invitat câteva sute de persoane în villa sa, ce e situată la margina albastrului lac Lemman, unde am observat o mare fusiune de elemente politice de cele mai eterogene. Un deputat ce reprezentă cantonul de Berna, imi dișe că tirul federal dă adesea acest fenomen de apropiere al partidelor, dar el durcă atata cît durcă rosele.

Intrarea în Geneva a fost pră frumoasă și mișcătoare, tunul bubuiă, pe marginile lacului în toate părțile se aprindeau focuri de bengal.

Mulți spectatori străini au declarat, că n'au vădut nici odată o asemenea serbare. Și decă ați fi putut să vedeți cum aceste cuvinte făceau plăcere genevezilor de a auđi dicendu-se în toate părțile: »Trebuie să vii la Geneva, ca să veđi toate aceste.«

A. Dinga.

Vulcana.

— În Romănia. —

Sînt câțiva ani, de cînd o societate din Tergoviște, (Dimbovița) exploatănd păcura în comuna Cucuteni cătunul Vulcana, la un ceas departe de Puciósă, dede peste un izvor de apă care, în urma unei analizări făcute de dr. în chimie Bernard, se constată că conține: Iodură de magnezie 0,1335, Clarur de sodiu 63,3410, Magnezie 4,9820, Calce 4,7020, Carbonat de sodium 0,2770.

Apele, cloro-sodice-iodurate (salante) atermale, dela Vulcana se pot întrebuiță, cu succes, în afecțiunile următoare: Scrofule, reumatisme, dife-rite exudate, constituțiunile debile și linfatice, în fine toate afecțiunile mitrei.

Afară de acesta satul Vulcana, neintrat până acuma pe mâniale speculatorilor, are o pozițiune nu se pôte mai pitorescă. Incungiurat de deluri, brăsdă de un riuleț cu acelaș nume, de nenumerate lănețe și liveđi, pe dată ce ai intrat într'ensul, simți că reinsufletești și anevoie te mai înduri d'acest aer îmbalsămat. d'aceste frumuseți ale naturei!

Sursa fiind descoperită, cum dic, abia de șese ani, nu s'a putut face până acum nici o îmbunătățire care să atragă pe vizitatori; cu toate aceste, cine voește să petrecă vëra liniștit la țëră și în acelaș timp să se folosescă de niște ape atăt de bune, vine negreșit, cu multă tragere de inimă, la Vulcana care după Trescaro din Italia, în Europa, e singurul loc unde se pôte găsi o sursă de iod atăt de puternică.

În apropiere, spre răsărit se află băile Puciósă, cunoscute deja de treideci de ani și unde sînt des-

tule petreceri, la care cu inlesnire se p^ote lu^a parte.

În sus de Vulcana spre apus e schitul Bunea pe piscul unui del. la care visitorii dela ambele băi fac excursiuni șilnice; așa că așⁱ pe o costă, m^âne pe o măgură, p^oim^âne pe un colnic, nici că iai s^ema când trece vremea și te pomenești cu părerea de reu. la sfârșitul stagiunii fără să dorești cătuș de puțin petrecerile de salon, să-ți mulțămescă atâta sufletul.

Printre visitorii d'aici am vădu^t pe dl colonel aghiotant Al. Candiano (care ve trimite prin mine și vr'o doue poesii) cu dna și copiii, pe dl colonel Dobruceanu cu familia, pe dnii doctori Elianu și Margaritescu cu familia, pe dl Lt. Andreescu cu dna, pe dl proprietar S. Dudau cu dna Teodora Dudău și copiii, pe dna S. Gârbea cu fiica sa Zoiața, pe dna Comănescu, Iliescu etc. . . .

Smara.

Moșul și nepoții.

— Veđi ilustrația de pe pagina 365. —

S'a întemplat un lucru mare. Moșul a venit la noru-sa. Dar a venit pe neașteptate. Cu atât mai mare a fost bucuria în casă.

Fiul seu atunci n'a fost acasă. Dar noru-sa tocmai de aceea a ținut să-l primescă cât de bine, să ducă veste acasă la bunica, ce noră minunată au ei!

I-a și așternut iute m^esa și i-a pus înainte bucatele cele mai bune ce a putut pregăti cu graba. Moșul are poftă. m^ânăncă cu plăcere. Dar și mai mare plăcere are d^ensul, vădund nepoții de lângă sine.

Bucuria atunci va deveni completă, când va sosi acasă și fiul dus la pădure.

I. H.

Bonbone.

La o menagerie.

Înainte producțiunii sale, domesticitorul de fiare s^elbatice se adresează cătră publicul spectator:

— Domnilor, voi plăti indată suma de o sută florini acelei pers^one, care va intră cu mine în cușca leilor.

Un țeran se sc^olă și dⁱce:

— Bine, me duc eu și chiar singur, fără dta. Domesticitorul esclamă surprins:

— Cum, dta îndrăznești intru adev^er?

Țeranul:

— De ce nu? Numai trebuie ca mai nainte să i^esă lei.

*

Pictorul X. . . este f^orte modest.

— Știi, dⁱse acum câteva șile unuia din amicii lui, mi-am v^endut cel din urmă tablou cu treideci mii de franci.

— Ai făcut reu.

— Pentru ce?

— Pentru că cunosc pe cineva care, numai pentru a-l ved^e, ar fi dat patrușeci de mii de franci.

— Numai pentru ca să-l ved^e! Ah! talentul! . . . Numai pentru ca să-l ved^e?

— Da, el este orb.

*

Ecă o mică corespundință între doi tineri căsătoriți:

— Trămite-mi doueșeci de napoleoni pentru a-mi cump^eră o rochie. — Berta.

— P. S. — Am uitat să-ți tr^âmit mii de sărutări.

Soția ta iubită. — B.

Respunsul soțului:

— Scumpa mea Berta,

— Iți tr^âmit mii de sărutări.

Soțul teu, Gontran.

— P. S. — Am uitat să-ți spui, că-mi er^a cu neputință să-ți tr^âmit doueșeci de napoleoni. — G.

*

Un domn intră la o m^ânușer^esă.

— Aș voi să cump^er o păreche de m^ânuși.

— Numerul dtale, dle?

— Doue mii noue sute șeptespredece.

M^ânușer^esă priveșce uimită; clientul ei er^a un birjar.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șoiri literare și artistice. *Moștenitorul de tron Rudolf* a ordonat cump^erarea unei ic^one, care reprezintă m^ânăstirea Sucevița. Această ic^onă este lucrată de Eugen Maximovici, profesor la gimnasiul din Rădăuți și este meⁿită pentru galeria privată de ic^one a Alteței Sale. — *Dl Ioan Slavici*, directorul șiarului »Tribuna« din Sibiu, petrece la București. — *Dl Săvulescu* arhitectul ministerului cultelor din România a plecat mercuri la Cernăuți, spre a vizită palatul arhiepiscopiei române și-a culege șrecari noțiuni pentru infrumusețarea și mobilarea palatului mitropoliei din București.

Poetul Eminescu, în urma consultului, ce i s'a făcut de cătră medicii speciali din Viena, s'a dus la băile Hall din Austria. În legătură cu notița noastră din nr. penultim, adăugăm aici, că la Iași s'a instituit un comitet spre a adună ofrande în folosul poetului Eminescu; acest comitet, despre care mai vorbirăm, format de elevii și elevele școlii artelor frumoșe, a adunat o sumă frumoșică. Dra Cornelia S. Emilian, cassiera comitetului, a arătat în ședința din urmă, că mai rem^ân bani disponibili 2,367 lei. 35 bani. Suma această s'a și pus la dispoziția poetului, care din Iași a plecat la Viena însoțit de dl doctorand Grigorie Focșa.

Statua lui Ovidiu, care a sosit înainte cu vr'o doi ani la Constanța, după cum se dⁱce, se va desv^eli acolo la 7/19 august.

Cărți școlare admise. Ministerul reg. ung. de culte și instrucțiune publică, cu ordonanța sa nr. 21,817 a admis în principiu cărțile de lectură compuse de dl Vasile Petri și adevă: 1. Nou Abecdar românesc și 2. »Legendar s^eu carte de cetire pentru școlile școlare«, partea I, pentru al 3-lea și al 4-lea an de școlă» indigitând modificările de introdus în ele la procșima edițiune și cel mult în decursul următorilor doi ani de școlă (1887—8 și 1888—9), er până atunci cărțile s^unt admise chiar și în compunerea lor de astăzi.

Bustul lui Gusti. În vitrina magășinului de papețarie a dlor Hirsch și Fincke din Iași se allă espus de vre-o doue șile bustul lui Dim. Gusti modelat în ghips de dl Tronescu, elev al școlii de sculptură din Roma. Acesta este numai un crochiu după care, decă va fi admis, (după cum credem) se va execută în marmoră, pentru a fi aședat pe morm^entul fostului primar al Iașului și poet. Modelul este deplin reușit și face multă on^ore dlui sculptor Tronescu.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șoiri teatrale și musicale. *Dl G. Scheletti*, cunoscut prin compozițiunile sale musicale, se află de mai mult timp bolnav la o vie dela Repedea în România. *Dșora Aurelia Chițu*, care a făcut studii musicale la conservatorul din Milan, a debutat de curând cu mare succes acolo în opera «Trovatore»; diarele italiene sînt unanime intru a felicită pe juna cântăreță română.

Societate de teatru în Făgăraș. De vr'o doi ani s'a înființat la Făgăraș o societate română de diletanți, pentru a represintă piese teatrale și a cultivă musica vocală și instrumentală. Societatea acēsta ș-a început activitatea jucând mai de multe ori piese, dar statutele ei numai acuma s'au întărit de cătră minister. În urmarea acesteia societatea în 23 a lunei trecute, a ținut o ședință de constituire. Ca president adhoc s'a aclamat vicariul Alesandru Micu, ca notar comptabilul Ioan Dejenariu. Apoi s'a ales president dl Ioan Turcu, vice-president dl dr. Andrei Micu, secretar dl Ștefan Necșa, cassar dl Grigorie Negrea, controlor dl Ioan Cîntea, conducătoare la studierea pieselor dna Elisa P. Pop. În comitet s'au ales dōmnele: Zinca Roman, Elisa P. Pop, Lucreția Micu, Maria Dan, Sora Turcu, Maria Cipu și dnii Alesandru Micu, dr. Ștefan Pop, Iuliu Dan, Ilariu Duvlea, dr. Nicolae Motoc și dl Ioan Dejenariu. Dōrim progres societății!

Despot-vodă, drama în 5 acte și în versuri a dlui V. Alesandri, s'a jucat duminică în teatrul Dacia din București, fiind față un public numeros. Este laudabilă stăruința direcțiunii, care și ntr'un teatru de veră ofere publicului o astfel de plăcere literară.

O nouă cântăreță română. Din Iași se scrie, că acum de curând s'a întors în acel oraș tinēra artista română, dra Jeanne Brandeis, care a absolvat cu succes studiile de canto dela conservatorul de musică din Viena. Dra Brandeis, care este angațată ca primă cântăreță la opera din Lipsca, va da un concert la Iași, orașul seu natal. Se vorbește mult bine de acēstă nouă cântăreță română: nici talent, nici studiu nu-i lipsește.

Serată în castelul Peleş. Vineri sera a avut loc la castelul Peleş, în apartamentele reginei, o mică serată literară și musicală. Cu acēsta ocaziune, serie «Epoca», M. S. a arētat invitațiilor sei cari erau numai intimii castelului, mai multe desemnuri ale unei biblii cu a cărei ilustrațiune se ocupă.

Concert în Făgăraș. Cu ocaziunea petrecerii de veră, împreună cu producțiune musicală, arangiată în 31 iulie n. la Făgăraș, de cătră juneia din loc și giur, fure făgărașenii surprinși de dnii Iacob și Traian Mureșan, cari trecend pe aici, au binevoit a participă la concert. E cunoscut, că dl Iacob Mureșan e inzestrat cu distins talent musical; dsa și aici, ca în multe alte locuri, a încântat publicul în cel mai mare grad, executând pe pian, cu o virtuositate rară frumosele dsale compoziții: »Român verde ca stejarul« și »Rapsodia română»; aplausele, cari le-a secerat erau frenetice. Asemene efect a produs dl Traian Mureșan, prin vocea frumoasă și simpatică, de care dispune; dsa acompaniat pe pian de dl Iacob Mureșan, a cântat cu multă artă: solo-bariton, din opera »Ernani« de Verdi: — mai cu sēmă inse a entusiasmă publicul cântând piesele »Nu plînge« de I. Mureșan și »Retras de ochii lumei« de Merzetti, — cu atăta simț, încât tonurile petrundeau adânc în fiecare inimă. În public, pe fețele neromânilor se vedea multă admirațiune sinceră, ér pe a românilor mare veselie și fală, din cauza, că puteau intimpină

astfel de artisti din sinul națiunii lor. Scopul petrecerii, precum și programul, s'a anunțat deja în nr. 29 a acestei foi; programul s'a executat întreg, afară de nrii II și III pentru cari se înlocuiră piesele produse de dnii Mureșan. Petrecerea a reușit bine; totă inteligența din loc, o parte din giur și mai multe somități dintre străini au luat parte. După concert, predominăți forte de veselie, am urmat tonurilor seducătoare ale muzicii de dans. În paușă s'a jucat »Călușerul« de cătră 7 tineri în costume naționale. În decursul unei li s'a mulțămît dlor Mureșeni, pentru plăcerea, care ne-au căusat-o prin participarea dlor la concert, — prin ciocniri de pahară și sunete de vivat, ér corul tinerilor concertanți intonară cântecul »să trăescă. Eră ziua când ne-am despărțit ducend suvenirii plăcute în piepturile noastre. Un óspe.

Reuniunea de cântări „Unirea“ din Varadia va arangia la 6:18 august un concert acolo, sub conducerea tinerului Romul Jorgovici, cu următoarea programă: 1. »Nu e vina mea«, poesie de Nic. Jurma, musica de Romul Jorgovici; — executată solo de tenoristul Paul Belcea acompaniat cu violină de R. Jorgovici. 2. »Erna«, poesie de N. D. Xenopol, musica de C. G. Porumbescu, — executată de corul vocal în cvartet. 3. »Folosul reuniunilor de cântări,« disertațiune de G. Caimanu stud. în a V. cl. gimn. 4. »O rugăciune« de C. Chiricescu, executată în duet de tenoristul J. Boraci și de baritonistul M. Burța. 5. »Cântec de primăveră,« executat de corul micșt în secșt. 6. »Marseillaise,« de Ruget de Lisle; executată de corul bărbătesc în cvartet. După concert urmēză jocul.

CE E NOU?

Șoiri personale. *Dl M. Cogălnicean* se află la Paris, unde s'a supus unei operațiuni; se dice, că operațiunea a izbutit cu desevēșire și dl Cogălnicean se va întorce peste curend în țeră. — *Generalul Schönfeld*, comandantul corpului de armată din Ardeal, a mers sâmbăta trecută la Sinaia să presinte respectele sale regelui Carol; generalul a fost însoțit de un numeros stat-major; cu asta ocaziune s'a dat un prânș mare la castelul Peleş. — *Dl Ioan Iancu*, paroc gr. or. în Bucium-Poeni, a dăruit 100 fl. Reuniunii femeilor române din Abrud și impregiurime. — *Dl Mihai Cirlea* a mai dăruit 50 fl. Reuniunii femeilor române din Abrud, spre a se adauge la fondul înființat în memoria reposatei sale soții, pentru care Reuniunea ținū zilele trecute parastas. — *Dșora S. Bilcescu*, fiica dlui Bilcescu director la banca națională din București, a făcut și esamenul al treilea la facultatea de drept din Paris.

Hymen. *Dl Adalbert Bönyi*, absolvent de teologie în diecesa oradană, la 17 l. c. se va logodi cu dșora Gizella Kovács în Vașad, comitatul Biharia.

Asociațiunea transilvană. *Despărțemētul Cluș* a ținut adunarea sa generală în Ascileul-mic la 17 iulie; comitetul a fost represintat prin directorul dr. Grig. Silași, prin membrul Emeric Pop și prin actuarul Basiliu Podoba. S'a ținut doue disertațiuni, una de dl Nestor Simon despre istoria noastră națională și alta de dl B. Podoba cu titlul »Ce au români să nvețe dela evrei.« S'au încassat 80 fl. — *Despărțemētul Selagiu* a ținut adunarea sa la 4 august în comuna Bucium, sub presidiul vicarului Alimpiu Barbolovici, asistând și membrii din comitet dnii George Pop, Andrei Cosma, Gavril Trif și George Filip. S'au împărțit premiile.

Reuniunea femeilor române din Selagiu a ținut adunarea sa generală la 4 august în comuna Bucium, luând parte vr'o 200 de persoane. Punctul de frunte

al lucrărilor acestei adunări este, că s'a ales un comitet de 20 inși, femei și bărbați, cari să facă un proiect pentru înființarea unei școle române de fetițe în Șimleu.

Adunări învățătoarești. Reuniunea învățătorilor români gr. or. din *districtul Zarand* va ține ședințele sale anul acesta la 28, 28 și 30 august v. în Secaremb. Cu asta ocaziune învățătorii Pavel Vraciu, Alesandru Vlad, Alesandru Florea, Petru Rimbaș, George Foras, Alesandru Draia, Ioan German, Petru Gabor, Aron Muntean, Simion Cibian și Ales. Iovan vor ține prelegeri teoretice și practice. — Reuniunea învățătorilor români din *dieceasa Caransebeș* va ține adunarea sa generală anul acesta la Buziaș în 4 și 5 septembrie n. — *Asociațiunea institutorilor din Bucovina* a ținut adunarea sa generală anul acesta în Suceva, la 21 și 22 iulie. Cu asta ocaziune dintre învățătorii români, Alesandru Têran a ținut o prelegere »Despre aparatul aflat și întrebuințat de densusul la predarea învățământului intuitiv în calculare la școala din Mitaul Dragomirnei.«

Esopositiia din Cernăuți. Pe timpul când moștenitorul de tron Rudolf a petrecut în Bucovina, s'a arangiat la Cernăuți o esopositiie a industriei casnice bucovinene, de cătră un comitet în a cărui frunte a stat br. Nico Musteță. Dintre obiectele espuse vom aminti pe ale dnei Volcinschi: un costum național, velințele cu totul din petelă de argint și mêtasă; bondiță din postav cu gaitan de aur și mêtasă; cămașa de borangic, cusulă cu mêtasă. Dl Nico br. Musteță a espus o mulțime de ștergare de borangic, lucruri foarte vechi, cusute în desemnuri turcești cu mêtasă. Dna Grigorcea a espus brăe cusute de inși dsa cu fir și gaitan de aur, spre a îmbracă cu ele mobile. Apoi eră o culegere de pălării din diferite părți ale Bucovinei; cele mai frumoșe de pe la Dorna, Câmpulung și Rădăuți. Un grup represintă fabricatele de lut. Mai interesant eră grupul de lucruri de mână din diferite districte. Aici escelă districtul Câmpulung și Rădăuți. Aici affai bondițe bărbătești și femeiești; ștergare, cămeși bărbătești și femeiești. Districtul Suceva asemene eră bine represintat, fiind și districtul acesta locuit de Români, la cari industria casnică e destul de desvoltată. Districtul Siret represintă naționalitățile de acolo. Cele mai frumoșe lucruri lipovenești sânt proprietatea dlui Nico bar. Musteță. Districtul Rădăuți și districtul Cernăuți au espus asemene lucruri frumoșe. Au fost minunate ștergarele de borangic ale Anei Mironescu și a lui Tit Rogian din Horodnicul-de-sus, lucrurile espuse de Magdalena Muntean din Bilca, Victoria Ieșian din Vicov a espus un costum național complet.

Petrecerea din Șeitin. Tinerimea română studiosă din Șeitin (com. Cianad) a arangiat o petrecere de vără în 11 iulie an. c. al cărei venit curat a fost merit în favorea bisericeii gr. c. care se va zidi acolo. Petrecerea a avut un succes favoritor, fiind cercetată de ôșpeții din localitate și din giur, mai ales pentru jocurile naționale »Călușerul și Bătuta«, cari s'au jucat de cătră tinerii studiosi sub conducerea lui Arcadie Crêsnicu student absolut și s'au finit între aplause numeroșe; asemene plăcere a produs ôșpeților un joc bănațanesc jucat solo de cătră Ioan Micșa not. în Igrîș (Banat) carele asemene a fost aplaudat. Dintre onorații ôșpeți cari au participat la acesta petrecere însemnâm, din Nădlac: dômuele Iuliana Șerban și Ana Budó; dșorele: Luiza și Paulina Orosz, Alesandra Șierbanu și Elena Kârger; din Igrîș dna Serena Micșa și dșora Adalberta Micșa; din Șeitin, dnele: Udalrica Maior, E. Popovici, Efica Mercea, T. Kaufmann, S. Secula, S. Berg, M. Györffy, I. Szakolczay, T. Böhm, dșorele Silvia M. Maior, Irina

Szakolczay, Paulina Berg, sororile Amalia și Maria Györffy, N. Böhm, Elena Maior, sororile Adela și Olga Tormai, Tinca Kaufmann și Alesandra Gebeleş. Suprasolviri au dat dnii: Ioan Becker 8 fl., George Orosz 5 fl., Emanuil Kaufmann 4 fl., Paul Maior 3 fl., Georgiu Șerban 3 fl., Teodor Popovici 2 fl., Demetriu Bradu 1 fl., Carol Antalffy 1 fl., Georgiu Betrănuț 1 fl., Paul Görög 1 fl., Izidor Nuszbaum 1 fl., Vilmos Berg 1 fl., Sigismund Bajla 50 cr., Antonia Kârger 50 cr., Eugeniu Böhm 40 cr. Au trimis prețul intrării Iosif Răcz pleb. rom. cat. în Cs. Palota și Ioan Kaufmann poștar în loc, câte 2 fl. Primescă dnii ôșpeți mulțămită profundă pentru suprasolviri, precum și salutări cordiale. Rolul principal la acesta petrecere l'a dus dna Udalrica Maior n. Goidici, soția on. domn Paul Maior paroc gr. c. în Șeitin. Percepțiunile, cu ocaziunea acestei petreceri, au fost de tot 84 fl. 40 cr., erogațiuni 58 fl. 50 cr., venitul curat a remas 25 fl. 90 cr., care sumă s'a depus în casa de păstrare din Nădlac. — A. C.

Petreceri de vără. — *La Cut* petrecerea de vără anunțată și de noi a avut un succes deplin; publicul s'a intrunit din multe părți, de pela Sebeș, Alba-Iulia, Sibiiu și Blaș; veselie a fost generală, petrecerea a ținut până dimineța. — *La Seliște* lângă Sibiiu, petrecerea de vără dată de junimea studiosă, a reușit și 'n anul acesta foarte bine, încât priveșce succesul moral, căci programa s'a esecutat escelent; dar publicul n'o fost numeros, căci cei din Seliște n'au cam luat parte, în urmarea unei neînțelegeri regretabile. — *Petrecerea de vără din Teiuș*, în ziua de St. Petru și Pavel, a avut un succes frumos. Au luat parte ôșpeți de pela Alba-Iulia, Roșia, Șard, Aiud, Făgăraș, Lancram, Blaș etc. Peste 70 de părechi au jucat cadrilul. La mieđul nopții dece studenți în costum național au jucat »Călușerul« și »Bătuta.« Vinitul curat este 80 fl. 18 cr., în folosul școlilor române de acolo.

In institutul Andreian din Sibiiu elevii noi în secțiunea teologică ori pedagogică au a-și presintă rugările până la 1/13 august; tacsă anuală pentru convict este 100 fl.

Esopositiia slovacă din Turoț-St-Marton. Reuniunea femeilor slovace »Jivena« a arangiat la Turoț-St-Marton o esopositiie de industrie, manufactură și artă, care s'a deschis la începutul lunei curente. Succesul a fost indestulitor, în deosebi lucrurile de mână ale femeilor au dat un contingent mare și frumos. Esopositiia de tablouri a fost interesantă, cu tôte că numai un singur pictor, boemul Vjesin s'a presintat. Dar el a espus lucrări de valoare artistică.

Petrecerea dela Detunată anunțată și 'n foia noastră a reușit foarte bine, cu tôte că timpul până la mieđădi n'a fost favorabil. Au luat parte peste o mie de persône și s'au incassat aprôpe 300 fl. Cele mai multe dame au purtat costum național. Petrecerea s'a arangiat de Reuniunea femeilor române din Abrud, în folosul școlei de fetițe care se va deschide la toamnă. A ținut până 'n țiori.

Dela băi. *La Băltățesci* în România, în ziua de St. Ilie s'a organizat o frumoșă serbare națională; s'au strîns toți sătenii din satele megieșe și au alcătuit o horă, ținend petrecerea dela 2—6 d. m.; orchestra balului a cântat arii naționale, toți băeții în haine de serbătore la bal. — *La Borsec* anul acesta sânt foarte mulți ôșpeți, așa că nu se ține minte să mai fi fost v'odată atăția; sânt mulți și din Moldova. — *Din Lacul-Sărat* se scrie: Fiecare și ne aduce noi vizitatori. Cu cât ne aprôpiăm mai mult de sfêrșitul sesonului băilor, cu atât petrecerile devin mai dese și balurile sânt mai animate. La balul din urmă dela Casino eră foarte multă lume. Brăila își dedese și de

aștă dată contingentul seu. Eră aprópe cu neputință d'a mai pătrunde in sala de danț; terasa dela Casino și alea cea mare din fața lui erau pline de lume. O lună frumósă, și stelele cari dispăruseră de pe firmament păreau că-și dedeseră tóte întélnirele la Lacul-Sărat. Ca de regulă, balul s'a terminat la orele 12 c'un cadril. — *La Constanta* până acum, lume fórte puțină și mai nici o petrecere. Hotelurile sânt góle, căci și cei cari se află in Constanța locuiesc in case particulare. Căldura continuă in timpul ășilei a fi aprópe aceeași.

Șoiri sourte. *Exposiția din Craiova* a lucrătorilor románi se va deschide la 15/27 august; direcțiunea generală a căilor ferate române și direcțiunea Lemberg-Cernăuți-Iasi, precum și compania rusă de navigațiune pe marea-negră, au acordat o reducere de 50 la sută pentru obiecte și visitatori. — *In privința compunerii testamentelor particulare* secretarul de stat in ministerul de justiție Stefan Teleszky a elaborat o instrucțiune, care se va trimite tuturor comunelor din țeră; scopul instrucțiunii este, de a aduce la cunoștință generală tóte recerínțele unui testament. — *Dl ministru Gheorghian* dorește să organizeze un adevărat serviciu statistic in România. Se și simte in adevăr necesitatea unui asemenea serviciu. — *Guvernul Italiei* a pus la dispozițiunea legațiunii sale din București suma de 3000 lei pentru a veni in ajutorul nenorociților locuitori păgubiți prin loc ai orașului Botoșani.

Necrológe. *Georgiu Densușianu*, preot gr. cat. in Densușiu, a incetat din viață la 4 aug. st. n. in al 54-lea an al etății și al 29-lea an al păstoririi sale sufletești. Il gelesc: soția Teresia n. Pop; fiii și fiicele Emilia mărit. Gane cu familia in Făgăraș, Romul învățător poporal, Alesandru profesor, Cornelia, Sabin, Beniamin, Octavian și Aurelia; frații și sora: Beniamin canonic in Lugos, Aron profesor in Iasi, Iulia mărit. Darius cu familia din Rechitova, Nicolau bibliotecariu la statul major militar in București. — *Ana Bechnitz* n. Deșco, văduvă de negustor in Sibiu, a incetat din viață acolo, la 5 august, in etate de 65 ani. — *Ilariu Popovici*, negustor in Hațeg, fiul dlui Bucur Popovici din Hațeg, a reposat la 6 l. e. n. in etate de 29 ani.

Feliurimi.

Caracterul judecat după unghii. Aceiași observatori, cari au căutat a ghici caracterul omului după ridicăturile craniului seu după lungimea nasului, asigură acum, că caracterul se póte cunoșce și după unghii și anume: unghiile lungi, subțire și înguste dovedesc imaginațiune și poesie, iubire de arte și lenvie; unghiile lungi și lătărețe dovedesc înțelepciune, rațiune și tóte facultățile mari ale spiritului; unghiile late și scurte arată mánie, mojiicie, controversă, opozițiune și încăpăținare; unghiile bine colorate arată virtute, sănătate, fericire, curagiu, liberalitate; unghiile dure și fragile dovedesc mánie, cêrtă, omor; unghiile incovoiate in formă de ghiare dovedesc ipocrisie, reutate; unghiile moi arată slăbiciune de corp și de spirit; unghiile scurte și rotundite până 'n carnea viă arată dobitocia libertinagiu.

Corsetarea formă la curțile franceze o funcțiune deosebită. Regina trebuia să se lase a fi corsetată de cătră croitorii numiți pentru acest lucru. Maria Teresia, soția lui Ludovic XIV. Pa rugat pe regele să o dispenseze de acesta siluire; fiind tineră se revoltă totdéuna de câte ori maestrul de corsetat își incepea lucrarea. Regele n'a voit inse să-i implinescă

cererea. In intrigile galante ale timpului aceluia, se întéplă inse adeseori, că măestrii de corsetat erau bine vêduți damelor. De multe ori acest serviciu a servit amorezilor de cale pentru a se puté furișá la adorata inimii lor.

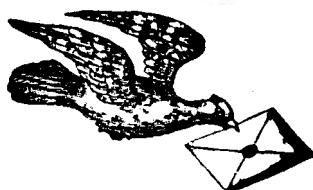
Ghicitóre de șac.

De Cornelia Lupu.

siert	a	na,	re	In	iu-	ce	re
ju-	to-	de	tă	Din	ta-	na,	besc!
Șciu	me	ce	besc?	te	Io-	Ta-	cau-
me	ția	pesc;	de	ta,	in	Vul-	spu-
ni-	vi-	Bu-	de	sif	un-	sa	ne,
ti-	dor	su-	că	te	can	se-ți	de
esc.	ție-	ne	bá	șciu	nu	ti-	Nu'n-
Cest	fe-	Nu	le-mi	pe	tre	cum	șciu

Se póte deslegá după promenada calului.
Terminul de deslegare e 30 august. Ca totdéuna și de astă-dată se va sorti o carte intre deslegători.

Poșta Redacțiunii.

Rugare. Fóia noastră, in partea ei socială, dorind să fie o oglindă a vieții nóstre sociale, rugăm pe toți cetitorii noștri cari iau parte la petreceri de vără, excursiuni și fac undeva hăi, să binevoescă a ne trimite notițe despre mișcările sociale de pe acolo.

Drei E. H. in Cl. La schimbarea adresei binevoiti a ne inșciință

Sard. Responsul din nr. 27 a fost adresat dtale. Alt respons in cauza asta nu ți-am făcut. Din cele ce mai ai aici, se vor publicá 2—3.

Călindarul săptămânei.

Dua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
	Dumineca 10, Ev. dela Mateiu c. 17, gl. 1, a invierii 10.	
Duminecă	2 Adu. Mós. St. Stefan	14 Eusebiu
Luni	3 Par. Isachie	15 (+) Ad. Mariei
Marti	4 SS. coconi din Efes.	16 Rochu
Mercuri	5 Mart. Eusignie	17 Wilibald
Joi	6 (+) Schimb. la față	18 Elena
Vineri	7 Mart. Dometie	19 Sebald
Sâmbătă	8 Mart. Emilian	20 (+) Stefan

Avis!

De óră-ce noi numai cu abonamente plătite rugulat inainte putem să sustinem fóia, dela aceea, cari încă nu ni le-au trimis, am inceput să le încassăm cu ramburse poștale.

Aceia dară cari nu voesc să capete de aceste, binevoescă a-și achită abonamentul in cursul săptămânei viitoare.